

A kávé és a kakaó: mérleg?

Milliók fogyasztanak ártalmatlan-nak gondolt italokat, ám a való-ságban ezek megrövidítik az éle-tüket. A koffein és a teobromin felelős sok degeneratív betegségrért. Koffein van a kávé-ban, teában, kakaóban, kólafélékben, energiaitalokban (Red Bull stb. – részletesebben láasd: Az „energianfúzióra” épülő társadalom jövőképe: Felkorbácsolt idegrendszer – Energiaitalok, Új Életmód, 2010/1., 16–20. o.), és még sok italféleségben (Mountain Dew stb.). Teobromint tartalmaz a kakaó és a csokoládé. Tényleg el kell olvasnunk a címkét, hogy megtudjuk: az ital tartalmaz-e koffeint. A koffein, a teobromin és a nikotin „rokonságban van” egymással: a koffein vegyi képlete: $C_8H_{10}N_4O_2$, a teobrominé $C_7H_8N_4O_2$, a nikotiné $C_{10}H_{14}N_2$.

A koffeinezett italok a koffein mellett sok más anyagot is tartalmaznak. Például a kávé-ban vannak nem illékony savak: kávésav, koffeinsav, kínásav, illékony savak: ecetsav, propionsav, vajsav és valériásav, ketonok, acetoin és furfural, valamint trigonellin, klorogénsav és tannin (csersav) is.

A koffein és a teobromin serkentő, „feldobó” hatású, a kávéban, teában, kólában és kakaóban, kakaós italokban és csokoládé-ban lévő toxikus alkaloida. A koffein a nikotin első unokatestvére, s miközben szakít valaki a cigaretázás szokásával, az orvosok ra-

gaszkodnak hozzá, hogy felejtse el a koffeint is, mert egy csésze kávé vagy fekete tea fel-szítja a cigarettázás utáni vágyat.

A koffein, ez a narkotikum káros hatással van az agyra, idegrendszerre, szívre, gyo-morra és a test más szerveire. A fő probléma a központi idegrendszerre (agy és gerinctáji idegek) gyakorolt hatása: fokozott inger-

Növényi forrás	Koffein, %
Kávébab	0,8–1,8
Tealevelek	2,7–4,1
Kakaóbab	0,07–1,7
Kóladió	1,0–2,2
Ital	Koffeintartalom (mg/150 ml)
Kávé	85
Instant kávé	60
Fekete tea	50
Zöld tea	30
Instant tea	30
Koffeinmentes kávé	3
Kakaó	20–142
Kólafélék	32–65

KAROBITAL – KÁVÉ ÉS KAKAO HELYETT, MELLÉKHATÁSOK NÉLKÜL

lékenység, alvásproblémák, szívdobogás, izomremegés. Ezek a hatások a koffein eny-he mérgező hatásának tulajdoníthatók. Sajnos sokféle más ital is tartalmaz annyi kof-feint, mint a hagyományos kávé.

Út a kimerültséghez

A koffeinmentes kávé éppen olyan ártalmat, mint az igazi: a kávébabból a koffein kivonására használt oldószer a metilén-klorid, egy gyaníthatóan rákot okozó vegyi anyag. A kof-feinmentes kávé a neve ellenére is tartalmaz koffeint, 2–15 milligrammot (vagy még többet) csészénként. A koffeint eltávolító eljárás során a koffeinolaj még koncentráltabb lesz. Ez a koffeinolaj ad ízt és zamatot a kávénak, de ingerli a gyomor nyálkahártyáját, a májat, a veséket, a hólyagot, és néhány esetben hó-lyagrákokat okoz.

A koffein és a teobromin általános idegi és agyi kimerültséget okoz: ingerlő, izgató hatása elmúltával az elme kimerültebb állapotba kerül.

Tény, hogy ezek az élvezeti italok olyan idegeskertők, amelyeknek a fogyasztását gyermekek számára meg kellene tiltani. A kávé, tea és más koffeinhez kötődő szokások, amelyre bárki rákaphat, néhány esetben oly sok kárt okoznak, mint az alkohol és a dohány. A koffein és a teobromin egy alkaloida, növényi méreganyag, és hatása sem kevésbé veszélyes, mert lassan dolgozik, észrevétlenül ássa alá az egészséget.

A koffein és a teobromin az alkoholhoz és a nikotinhoz hasonló: lassan pusztítja az idegrendszert, és fogékonnyá/ hajlamossá tesz a korai arteriosklerózisra és a köszvényre.

KAROBOS SÜTEMÉNY

KAROBCSEMEGE (COOKIE)

A koffein- és teobromintartalmú italok fokozatosan felemészítik a test és az elme energiáit. Serkentik, izgatják és felgyorsítják a szervezetünk folyamatait, miközben természetellenes működésre kényszerítik. Ezek az italok elhitetik velünk, hogy erősek és tevékenyek vagyunk, azonban ez az érzés hamis, és a végeredmény akár katasztrófális is lehet.

„Egy csésze kávé, amellyel reggel kezdjük a napot, végezhet velünk, előbb, mint gondolnánk” – állítja az American Heart Association (Amerikai Szív Társaság).

A fekete teában is sok koffein van, csak nem ugyanannyi, mint a kávéban, és ugyanolyan serkentő hatást gyakorol az agyra és a vesékre.

A koffein hatásos központi idegrendszeri serkentő. 50–200 mg koffein elfogyasztása (0,5–2 csésze kávé) fokozott éberséget, további kimerültséget eredményezhet, de 200–500 mg felfájáshoz, remegéshez, idegességhöz és ingerlékenységhöz vezethet.

A koffein a szívizmot is erősen stimulálja. Megnövekedett összehúzódási erő, szívritmus és szívteljesítmény jár vele. De a koffein a bolygóideg (vagus) sejtmagjának velőállományát is ingerli, így az általános követke-

A súlyos betegségek gyakran a teás kannában és a kávéfőzőben készültek.

mények között megjelenhet a szapora szív-működés és a lelassult szívritmus.

A koffein ellazítja a simaizmokat. A koffein-fogyasztás így kitágítja a koszorúereket, a légzésben és a szervek vérellátásában szerepet játszó ereket. Ahogy a szívizom esetében, a nettó hatás lehet változatlan, mivel a koffein ugyanakkor összehúzódásra késztheti a véredényeket a medullaris vazomotoros (érmozgató) rendszer serkentése folytán.

A koffein hat az agyra, többek között a véredények beszűkítésével csökkenti az agy vérellátását.

Egy jó tanács, sokféle betegség

Létezik olyan étrendi változtatás, amely segít csökkenteni a mellben kitapintható csomókat: a megoldás a kávétól, teától és csokoládétől való teljes tartózkodás. Ezt az új megközelítést ajánlotta dr. John Peter Minton onkológus, az Ohiói Állami Orvostudományi Egyetem sebészprofesszora. Feltételezése szerint a felsorolt italokban és a csokoládéban talált xantinok, hypoxaninok és purinvegyületek a felelősek a csomók/daga-

kat a szervezetétől, távolítson el az asztaláról minden húsfélét, fekete teát, kávét, kakaót, csokoládét, a kólafélét, és minden koffeintartalmú üdítőitalt.

A gyomorsav-kiválasztásra gyakorolt nyilvánvaló hatása miatt a koffein gyakran ellenjavallt gyomor- vagy nyombélfekély eseté-

KAROBOS GYÜMÖLCSKENYÉR

KAROBOS MUFFIN KAROCHIPSSZEL

natok kialakulásáért, és további problémákért. A tanacsát követő nők igazolták ezt az állítást, miután elhagyták ezeket az étrendjüköt. Aki szeretné távol tartani a purino-

ben. A hagyományos és a koffeinmentes kávéről egyaránt kiderült, hogy egyformán serkentik a gyomorsav-kiválasztást.

A nem párolgó kávélolaj határozott ingerhatást fejt ki a gyomor finom bélésére, továbbá rontja az emésztést.

Mind a kávé, mind a tea csersavja a bőr cserzsénél használt vegyi anyag. Irritáló, összehúzó hatást gyakorol a gyomor és a belek belső bélésének sejtjeire. Pusztítja a gyomoredv pepszinjét, s beavatkozik az étel megemészésének és a táplálék felszívódásának folyamatába.

A születési rendellenességekre vonatkozóan kizárták, hogy a koffein és a teobromin által a méhlepény gátját, és a magzatot kiteszi a más szervek testnedveiben jelen lévő, ugyanolyan mértékű koffeinszint hatásának. Tehát a terhes vagy gyermekvállalást tervező nőknek azt tanácsoljuk, hogy kerüljék a koffeint és a teobromint.

Az orvostudomány kizárták, hogy a koffein és a teobromin központi idegrendszeri stimuláns, amely a serkentő fázis után depressziót okoz. Az izgalmi fázis során a mentális aktivitás lehet igen gyors, de az észjárás gyakran helytelen. A depressziós fázis kimerültséget, idegességet, ingerlékenységet, sőt olykor fejfájást okoz.

A kávé és a teobromin kiválthatja a glaukómát is. Amikor a szemorvos egy határ- esetet tesztel, megkérheti a pácienset, hogy igyon néhány csésze kávét, majd röviddel ezután újabb szemnyomásmérés következik. Glaukómás esetekben a kávé meg fogja emelni a szemnyomást. A glaukómás pácienseknek meg kellene tiltani a kávé, tea, csokoládé és alkohol fogyasztását –

és ha ezek az italok rájuk nézve károsak, akkor a többi ember számára is azok.

Sokan jó néhány csésze kávét fogyasztnak a nap folyamán, s így állandóan a befolyása alatt vannak. A szív sohasem mentes a koffein izgató hatásától.

A kávé évenként seregni áldozattal járul hozzá a halálozási listához. A hivatalos feljegyzések szerint ezek a páciensek magas vérnyomás, myocarditis (szívizomgyulladás), angina pectoris, szívelégtelenség, Bright-betegség és más félelmetes betegségek miatt haltak meg, de nem említi azt a tényt, hogy ezek a betegségek a teás kannában és a kávéfőzőben készültek...

A kávéfogyasztó idegi „elemei” soha sincsenek rendesen feltöltve, még akkor sem, ha pihen, mert a koffein akadályozza az újratöltődési folyamatot. Ennek bizonyiséga, hogy kávéfogyasztás után a legtöbben nem tudnak elaludni.

Az egészséges alvásra nagy szükség van az idegek megfelelő újratöltése miatt. Ennek hiánya a „kávés fejfájás”-ban mutatkozik meg, ami megerősíti a kávéfogyasztók ta-

KAROBMUFFIN

pasztalatát a reggeli felkeléskor, ha a szokásos csésze kávét valamilyen oknál fogva kihagyják. A fejfájás a kávé kiváltotta sérülés igen kézzelfogható bizonyítéka: az idegi központok kimerültségi állapotának a kifejeződése, aminek oka a természetes nyugalom nélküli, hosszú túlmunka.

A koffein és a teobromin izgatja és ingerli az egész idegrendszeret, az organikus (szervi) vagy szimpatikus idegeket, és az akarattal befolyásolt idegeket is.

Kakaó és csokoládé

Sokan, akik nem is gondolnának arra, hogy kávéhoz nyúljának, a csokoládét és kakaót korlátlanul fogyasztják, s nem veszik figyelembe, hogy a kakaó egyáltalán nem ártalmatlan ital. A koffeintartalma változó, a cseranyagtartalma pedig minden esetben igen magas, néha még a teáét is meghaladja.

Minden kakaó és a kávé is tartalmaz teobromint, amely idegméreg. Hatásos szer!

A csokoládé és a kakaó mindenestől fogva ártalmatlan az egészségre, és ha korlátozás nélkül „megengedjük magunknak”, könnyen alakulhatnak ki idegi rendellenességek.

A kakaóbab (kakaó) teobrominjának méreganyaga igen hasonlít a tea és a kávé koffeinjére, élettani hatásai lényegileg ugyanazok. A kakaóital kétségtelenül ugyanazon az alapon kifogásolható, mint a tea és a kávé.

Hogyan készül a csokoládé?

A kakaót és csokoládét a kakaóvaj kivonása után visszamaradt üledékből készítik. A kakaóvajat a csokoládé bevonására is felhasználják. Amikor a farmereket rábeszélték, hogy az üledéket csirkékkel etessék fel, a szárnyasok csak sorvadoztak, és a tojástermelés visszaesett. A teheneket is táplálták vele, ekkor csökkent a tejtermelés. (Ezeket tényeket az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma által kiadott bulletinben is közölték.) A kakaóüledék olyan mérgező

DIÓS KAROBMUFFIN

a szarvasmarhákra, csirkékre, még a talajra nézve is, hogy a kormányzat figyelmezteti a farmereket: mellőzzék a használatát. A szarvasmarhákat, csirkéket, még a talajt is védeni kell. De hogyan lehet ezt az emberek esetében megtenni? Férfiak és nők milliói isznak kakaót, fogyasztanak csokoládét, és adják gyermekeiknek – azt feltételezve, hogy ártalmatlan.

Dr. Harvey W. Wiley, aki évekig a Food and Drug Administration (az élelmiszerök és a gyógyszerek forgalomba hozatalát engedélyező hatóság az Amerikai Egyesült Államokban) vezetője volt, ezt írta: „Ez az ország tele van tea- és kávéfüggőkkel. Ebben az országban a legáltalánosabban használt szer a koffein. Gyermekeink, mivel nem ismerik káros, ártalmat hatásait, korlátlanul fogyasztják. Teszik ezt nagy mentális és fizikai kárukra. A kávészakosság általánosabb, mint a whisky fogyasztása. Kifogásolunk kellene ezeket a durvának tűnő kifejezéseket: koffeinfüggőség, kávészakosság? Csak hagyjuk ki a reggeli kávádagunkat, és figyeljük meg a tüneteket! Fájni fog a fejünk,

gyengeséget érzünk, talán még szédülünk is. Úgy véljük, hogy e tünetek azt jelzik, kávéra van szükségünk. Ezek azonban drogelvónási tünetek, éppen olyanok, mint amikor valaki felhagy a morfiummal.”

Saját jólétünk érdekében hagyunk fel a „kávészünet” szokásával, mielőtt az szüntetni meg az egészségünket!

A KAROBPORRÓL KÉSZÜLT ITAL ENERGIÁT AD, ÉS SEGÍT ELKERÜLNİ, HOGY A GYEREKEK RÁSZOKJANAK A KAKÁÓRA

Hogyan szakítsunk a kávéfogyasztással?

A sok kávét fogyasztóknak, akik szeretnének szakítani a kávézás szokásával, de el akarják kerülni a hirtelen abbahagyás miatti elvonási tüneteket, a következő módszer segíthet:

- 1. hét: $\frac{3}{4}$ kávé, $\frac{1}{4}$ kávépótló
- 2. hét: $\frac{1}{2}$ kávé, $\frac{1}{2}$ kávépótló
- 3. hét: $\frac{1}{4}$ kávé, $\frac{3}{4}$ kávépótló

Ugyanezt a programot lehet alkalmazni a kakaóval, csokoládéval és a teázás szokásával való szakítás során. Távolítsunk el a kony-

haszekrényből minden káros fogyasztási cikket, és tegyük a szemetesvödörbe, mert oda való, nem pedig az ételek közé, amelyek bekerülnek a szervezetünkbe. Tegyük meg ezt mielőbb, a jó egészség és a hosszú élet érdekében! ■

Dr. Jay Milton Hoffman

(Fordította: Sonnleitner Károly)

A jegyzeteket, forrásokat és hivatkozásokat lásd: Jay Milton Hoffman PhD: Coffee & Cocoa – The Deadly Poison, fwunk.com/system/files/u53/file.../coffeecocoathedeadlypoison.pdf

Cikkünk illusztrációi karobból (szent-jánoskenyér) készült finomságokat mutatnak be. Az Új Életmód 2009/4. számában részletesen írtunk a kakaó „pót-szeréről”, a karobról, fogyasztásának előnyeiről, szervezetünkre gyakorolt hatásáról, összehasonlítva a kakaóval és a csokoládéval. E régebbi cikkünkben idézünk néhány fontos tényt:

A kakaóval ellentétben a karob nem tartalmaz az egészségre ártalmas összetevőt. Szénhidráttartalmának nagyobb részét a fruktóz adja, nem az összetett szénhidrátok. Önmagában is édes, az egyiptomi hieroglifákon például az édes szó jelzésére használták. Zsírtartalma töredéke a kakaóénak, A- és B-vitamint, kalciumot, káliumot és vasat tartalmaz. Ballasztanyag-tartalmának köszönhetően segít a hasmenéses megbetegedésekkor, és a koleszterinszint csökkentésére is alkalmas.

Feldolgozása egyszerű, erjesztést nem igényel. Szüretelés után csak megőrlik, illetve

kisebb-nagyobb mértékben pörkölik: minél sötétebb, annál inkább pörkölt.

A karobpor teljes mértékben pótolja a kakaóport: süteményekhez, öntetekhez, italokhoz egyaránt felhasználható. Íze a kakaónál enyhébb, ezért kicsit több kell belőle – és persze először kóstolva szokatlan lehet. Minél korábban ismerik meg gyermekeink, annál inkább megkedvelik, és így elkerüljük, hogy rászokjanak a kakaóra (a „karobon felnőtt” gyermekek nem is kívánják a kakaót).

Táblás karobcsoki és karobos mogyorókrém is kapható – ezek ára azonban meglehetősen borsos, de a karobpor elérhető áron szerezhető be.

Teobromintartalma miatt a kakaó (csoki) fogyasztása egyes kutyák számára halálos is lehet, ezért a nekik szánt ínyenc- és jutalomfálatokat karobbal készítik. Mi emberek ugyan nem halunk bele a csokievésbe, de ha van egészséges alternatívája, érdemes elgondolnunk a cserén. ■